

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ KEMIJE
učeni(ka)ca osnovnih i srednjih škola 2022./23.

PISANA ZADACA, 2. veljače 2023.

NAPOMENA:

1. Zadatci se rješavaju 120 minuta.
2. Dopušteno je koristiti samo dobivenu tablicu periodnog sustava elemenata.
3. Zadatci se moraju rješavati na mjestu predviđenom za taj zadatak (**ne** koristiti dodatne papire). Ako nema dovoljno mjesta za rješavanje zadatka, može se koristiti poledina prethodne stranice.
4. Odgovori na postavljena pitanja ili račun (kompletan) **moraju** biti pisani kemijskom olovkom ili tintom plave boje, jer se u protivnom neće uzimati u obzir pri bodovanju. Ispravljani odgovori se ne vrjednuju.

Prijavu ispuniti tiskanim slovima!

Zaporka:
(pet brojeva i do sedam velikih slova)

POSTIGNUTI BODOVI :

Vrsta škole: 1. osnovna   5. srednja   (Zaokruži 1. ili 5.)

Razred (napisati arapskim brojem):

Nadnevak:

**OTKINUTI OVAJ DIO PRIJAVE I STAVITI GA U OMOTNICU S NAPISANOM ZAPORKOM
PRIJAVU ISPUNITI TISKANIM SLOVIMA**

Zaporka:
(pet brojeva i do sedam velikih slova)

POSTIGNUTI BODOVI :

Ime i prezime učeni(ka)ce:

OIB:

Puni naziv škole:

Adresa škole:

Grad u kojem je škola:

Županija:

Vrsta škole: 1. osnovna   5. srednja
(Zaokruži 1. ili 5.)

Razred (napisati arapskim brojem):

Ime i prezime mentor(a)ice:

Naputak školskom povjerenstvu:

Ovaj dio prijave treba spojiti s pisanom zadaćom svakog učeni(ka)ce nakon bodovanja. Podatci su važni radi računalne obrade podataka o učeni(ku)ci koji će biti pozvani na županijsko natjecanje.

Periodni sustav elemenata IUPAC 2013.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1 H 1,008																	2 He 4,003	
3 Li 6,941	4 Be 9,012												5 B 10,81	6 C 12,01	7 N 14,01	8 O 16,00	9 F 19,00	10 Ne 20,18
11 Na 22,99	12 Mg 24,31												13 Al 26,98	14 Si 28,09	15 P 30,97	16 S 32,07	17 Cl 35,45	18 Ar 39,95
19 K 39,10	20 Ca 40,08	21 Sc 44,96	22 Ti 47,87	23 V 50,94	24 Cr 52,00	25 Mn 54,94	26 Fe 55,85	27 Co 58,93	28 Ni 58,69	29 Cu 63,55	30 Zn 65,38	31 Ga 69,72	32 Ge 72,63	33 As 74,92	34 Se 78,98	35 Br 79,90	36 Kr 83,80	
37 Rb 85,47	38 Sr 87,62	39 Y 88,91	40 Zr 91,22	41 Nb 92,91	42 Mo 95,95	43 Tc [98]	44 Ru 101,1	45 Rh 102,9	46 Pd 106,4	47 Ag 107,9	48 Cd 112,4	49 In 114,8	50 Sn 118,7	51 Sb 121,8	52 Te 127,6	53 I 126,9	54 Xe 131,3	
55 Cs 132,9	56 Ba 137,3	57-71 lanthanoidi	72 Hf 178,5	73 Ta 180,9	74 W 183,8	75 Re 186,2	76 Os 190,2	77 Ir 192,2	78 Pt 195,1	79 Au 197,0	80 Hg 200,6	81 Tl 204,4	82 Pb 207,2	83 Bi 209,0	84 Po [209]	85 At [210]	86 Rn [222]	
87 Fr [223]	88 Ra [226]	89-103 aktinoidi	104 Rf [267]	105 Db [268]	106 Sg [271]	107 Bh [270]	108 Hs [277]	109 Mt [276]	110 Ds [281]	111 Rg [282]	112 Cn [285]	113 Uut [285]	114 Fl [289]	115 Uup [289]	116 Lv [293]	117 Uus [294]	118 Uuo [294]	
57 La 138,9	58 Ce 140,1	59 Pr 140,9	60 Nd 144,2	61 Pm [145]	62 Sm 150,4	63 Eu 152,0	64 Gd 157,3	65 Tb 158,9	66 Dy 162,5	67 Ho 164,9	68 Er 167,3	69 Tm 168,9	70 Yb 173,1	71 Lu 175,0				
89 Ac [227]	90 Th 232,0	91 Pa 231,0	92 U 238,0	93 Np [237]	94 Pu [244]	95 Am [243]	96 Cm [247]	97 Bk [247]	98 Cf [251]	99 Es [252]	100 Fm [257]	101 Md [258]	102 No [259]	103 Lr [262]				

Školsko natjecanje iz kemije u šk. god. 2022./2023.

zadatci za 8. razred osnovne škole

Zaporka: _____

Riješi zadatke od 1. do 7. tako da zaokružiš slovo ispred točnoga odgovora ili tvrdnje.

1.	Koja je oznaka za maseni broj? A) A B) Z C) A_r D) M_r	ostv.	maks.
			0,5

2.	Kako se naziva prijelaz tvari iz plinovitoga u tekuće agregacijsko stanje? A) sublimacija B) taljenje C) kondenzacija D) isparavanje	ostv.	maks.
			0,5

3.	Kuju boju poprimi fenolftalein u otopini pH-vrijednosti 2? A) crvenu B) purpurnu C) zelenu D) ne mijenja boju	ostv.	maks.
			0,5

4.	Kako se zove kemijski element čije molekule sačinjavaju većinu zraka? A) kisik B) ugljik C) dušik D) vodik	ostv.	maks.
			0,5

5.	Kojim postupkom možemo odvojiti smjesu željeza i sumpora pri normalnome tlaku? A) sublimacijom B) magnetizacijom C) destilacijom D) isparavanjem	ostv.	maks.
			0,5

ukupno bodova na stranici 1:

ostv.	maks.
	2,5

Školsko natjecanje iz kemije u šk. god. 2022./2023.

zadatci za 8. razred osnovne škole

Zaporka: _____

6. Koji je naziv 16. skupine?

- A) selenijska skupina
- B) halkogeni elementi
- C) halogeni elementi
- D) sumporova skupina

ostv.	maks.
	0,5

7. Po kojemu je znanstveniku nazvan laboratorijski pribor za hlađenje u kojemu se događa kondenzacija?

- A) po Liebigu
- B) po Daltonu
- C) po Erlenmeyeru
- D) po Lavoisieru

ostv.	maks.
	0,5

8. Pomiješane su vodena otopina natrijeva klorida i vodena otopina kalcijeva klorida.**8.a)** Imenuj kemijske vrste prisutne u otopini koja je nastala nakon miješanja.

8.b) Kojim se postupkom odvajanja tvari iz otopine natrijeva klorida može odvojiti dio vode, a kojim postupkom odvajanja tvari sav natrijev klorid?

---

ostv.	maks.
	3

9. **9.a)** Napiši značenja sljedećih piktograma:

9.b) Zaokruži piktogram koji se pojavljuje na boci klorovodične kiseline.

ostv.	maks.
	2

ukupno bodova na stranici 2:

ostv.	maks.
	6

Školsko natjecanje iz kemije u šk. god. 2022./2023.

zadatci za 8. razred osnovne škole

Zaporka: _____

10. Navedene tvari odvoji prema svojstvima: čelik, redestilirana voda, amonijev dikromat, zrak, dim, smjesa alkohola i pijeska

elementarne tvari	kemijski spojevi	homogene smjese	heterogene smjese

ostv.	maks.
	3

11. Razvrstaj navedena svojstva na fizikalna i kemijska: korozivnost, agregacijsko stanje, sposobnost tvari da reagira s vodom, gustoća, inertnost, kiselost

Fizikalna svojstva: _____

Kemijska svojstva: _____

ostv.	maks.
	3

12. Ispuni prazna polja u tablici:

Kemijska oznaka:	Kvalitativno značenje:	Kvantitativno značenje:
2 CaCO ₃		
		3 molekule ugljikova(IV) oksida
10 Al ³⁺		
		4 bromidna aniona

ostv.	maks.
	4

ukupno bodova na stranici 3:

ostv.	maks.
	10

13. 13.a) Navedene tvari odvoji prema svojstvima: $\text{H}_2\text{SO}_3(\text{aq})$, $\text{Mg}(\text{OH})_2(\text{aq})$, $\text{KI}(\text{s})$, $\text{H}_3\text{PO}_4(\text{aq})$, $\text{NaNO}_3(\text{s})$.

kiseline	lužine	solii

13.b) Na crtu napiši kemijske nazive tih tvari:

$\text{H}_2\text{SO}_3(\text{aq})$ _____

$\text{Mg}(\text{OH})_2(\text{aq})$ _____

$\text{KI}(\text{s})$ _____

$\text{H}_3\text{PO}_4(\text{aq})$ _____

$\text{NaNO}_3(\text{s})$ _____

ostv.	maks.
	5

14. Odredi broj subatomske čestice:

Kemijska vrsta	$N(\text{p}^+)$	$N(\text{e}^-)$	$N(\text{n}^0)$
^{35}Cl			
$^{18}\text{O}^{2-}$			
$^{27}\text{Al}^{3+}$			

ostv.	maks.
	4,5

15. Izračunaj masu četiri atoma kobalta i rezultat izrazi u gramima.

ostv.	maks.
	1

16. Izračunaj masu vode u 75 grama modre galice.

ostv.

maks.

2

17. U zatvorenoj posudi volumena 2,00 L nalazi se 1400 mL dušika, nepoznat volumen kisika i plin **P**, čiji je volumni udio u toj smjesi $\varphi(\mathbf{P}) = 12,0 \%$.

17.a) Izračunaj volumni udio dušika.

17.b) Odredi volumen kisika u posudi i izrazi ga u dm^3 .

ostv.

maks.

2,5ukupno bodova na stranici **5**:

ostv.

maks.

4,5

Školsko natjecanje iz kemije u šk. god. 2022./2023.

zadatci za 8. razred osnovne škole

Zaporka: _____

18. Brom je smjesa dvaju stabilnih izotopa: ^{79}Br i ^{81}Br . Prosječna je relativna atomska masa broma 79,90. Relativna je atomska masa izotopa ^{79}Br 78,92, a maseni mu je udio 0,5069.

18.a) Odredi relativnu atomsku masu izotopa ^{81}Br .

18.b) Napiši broj neutrona pojedinoga izotopa.
Odredi broj neutrona zadanih izotopa.

Broj neutrona izotopa ^{79}Br iznosi _____.

Broj neutrona izotopa ^{81}Br iznosi _____.

ostv.	maks.
	2

19. Odredi valencije atoma u sljedećim spojevima.

19.a) Odredi valenciju atoma u aluminijevu sulfidu Al_2S_3 .

Valencija je atoma sumpora _____.

Valencija je atoma aluminija _____.

19.b) Odredi valenciju atoma u dušikovu(V) oksidu N_2O_5 .

Valencija je atoma dušika _____.

Valencija je atoma kisika _____.

ostv.	maks.
	2

20. Napiši prezime znanstvenika koji je osmislio suvremeni periodni sustav elemenata i prezime znanstvenika koji je osmislio današnji način pisanja simbola kemijskih elemenata.

Znanstvenik koji je osmislio suvremeni periodni sustav preziva se _____.

Znanstvenik koji je osmislio pisanje simbola kemijskih elemenata preziva se _____.

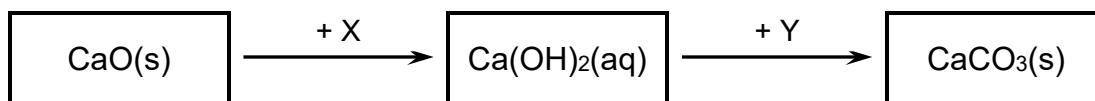
ostv.	maks.
	1

ukupno bodova na stranici **6**:

ostv.	maks.
	5

21. Prouči shemu i odgovori na pitanja.

21.a) Tvar **X** tekućina je koju često susrećeš u svakodnevnome životu. Napiši jednadžbu kemijske reakcije koja prikazuje nastajanje Ca(OH)_2 iz CaO i tvari **X** te u njoj obvezno navedi agregacijska stanja svih reaktanata i produkata.

21.b) Tijekom navedene reakcije oslobađa se velika količina topline. Kako zovemo takve reakcije?

_____

21.c) Tvar **Y** plin je kojim se biljke koriste za fotosintezu. Napiši jednadžbu kemijske reakcije koja prikazuje nastajanje CaCO_3 iz Ca(OH)_2 i plina **Y**. Uz CaCO_3 u reakciji nastaje i tvar **X**. Napiši agregacijska stanja svih reaktanata i produkata.

_____

21.d) Koji je uobičajeni naziv za kalcijev oksid CaO ?

_____

ostv.	maks.
	4

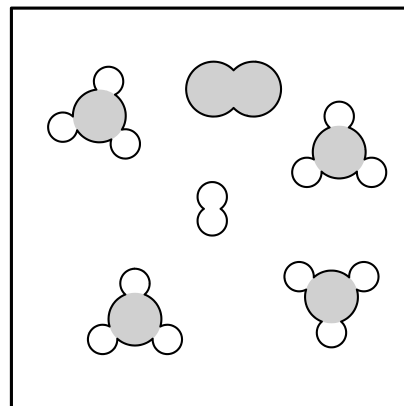
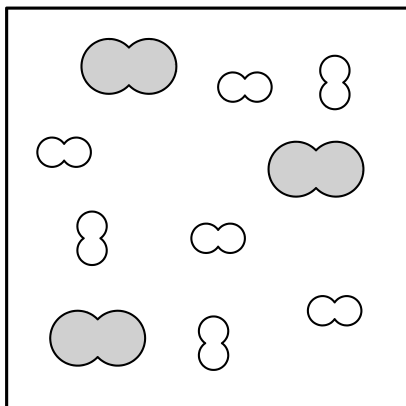
22. Čestični crtež prikazuje kemijsku promjenu.

model molekule vodika

model molekule dušika

22.a) Napiši naziv i kemijsku formulu produkta kemijske reakcije opisane čestičnim crtežom.

_____

22.b) Napiši jednadžbu kemijske reakcije koja prikazuje opisanu kemijsku promjenu i označi agregacijska stanja svih sudionika reakcije.

jednadžba kemijske reakcije: _____

22.c) Koliko je molekula produkta nastalo u ovome čestičnom crtežu?

_____

22.d) Koliko i kojih molekula bismo trebali dodati da nastanu još dvije molekule produkta?

_____

ostv. maks.

4

Školsko natjecanje iz kemije u šk. god. 2022./2023.

zadatci za 8. razred osnovne škole

Zaporka: _____

23. Tvar **Z** sastoji se od atoma kemijskih elemenata **A**, **B** i **C**. Relativna molekulska masa spoja **Z** iznosi 161,48. Kemijski elementi **B** i **C** nalaze se u 16. skupini. Kemijski element **B** ima dvostruko veći broj protona od kemijskoga elementa **C**. Spoj **Z** sadržava 4 puta više atoma kemijskoga elementa **C** nego **B**.

23.a) Napiši kemijske simbole atoma **A**, **B** i **C** te kemijsku formulu i naziv spoja **Z**.

Kemijski je simbol atoma **A** _____.

Kemijski je simbol atoma **B** _____.

Kemijski je simbol atoma **C** _____.

Kemijska je formula spoja **Z** _____.

Kemijski je naziv spoja **Z** _____.

23.b) Napiši naziv i valenciju kationa u spoju **Z**.

_____

ostv.	maks.
	3,5

1. stranica	2. stranica	3. stranica	4. stranica	5. stranica							
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	
6. stranica	7. stranica	8. stranica	9. stranica	Ukupni bodovi							
<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>	<input type="text"/>	50	

ukupno bodova na stranici 9:

ostv.	maks.
	3,5